

БРОЈ 10 ЛЕНТА

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

ИСТОРИЈА ЗЛОЧИНА

1.
Дела једне злочиначке дружине дознају се тек, кад један од ортака увређен или нездадољан ода дружину и сва дела. Открића бившег немачког амбасадора кнеза Лихновског и бившег директора фирме Круп, др. Милера дижу вео тајне са највећег злочина.

»Непријатељ нас напада у пуном миру«

— кликнује цар Виљем у прогласу својим народима 25. јула 1914. И тај усклик, који су прихватили све Мојсије германске пропаганде као оно уред муња и громова Мојсије закон божји на Синају, само је измишљање alibi једног злочинца после учиненог злочина. И цело понашање цара Виљема од сарајевске трагедије до објаве рата ишло је само на то, да изнесе пред свет alibi.

«Глава државе мора увек у очи рата говорити о миру, да покаже својим народима, како су је непријатељи узукли у рат», — учио је Фридрих II. И синон-вац се савесно држао науке стричеве. Крви није вода. — Чим је у Кил стигла вест о сарајевском убиству, цар Виљем се враћа у Берлин. Враћа се, како јавља у први мај, да присуствује пратњи надвојводе. Али оног што би могло бити први израз срца, треба приказати јавности да је спречено због питања о етикети. Он се зауставља на поплачу пута. Не појављује се у Бечу, већ објављује

Али, после три дана страха и ишчекивања, напокон се врати и он ненадно и неочекивано као ултиматум — цар Виљем у Берлин. И дан доцније 14. јула враћају се у Берлин и руски и енглески амбасадор. Катастрофа се приближава. Громада оцепљена од брда руши се у долину. Ко може да је задржи у ваздуху? или ко може да је поврати на брдо? Енглеска се за час обмањивала да може покушати једно тако мучно предузете, и издаје свом амбасадору наређење: »Избећи посваку цену рат између великих сила; и у смислу ове наредбе делује на Немачку, и преко немачког амбасадора Лихновског, и на Србију, да се споразуме па и под условима ултиматума.

ИЗ РУСИЈЕ

Цирих. — На последњој конференцији у главном станову између царева немачког и аустријског, Немачка је изјавила своје интересовање поводом територијалне будућности Украјине.

Поводом овога, Аустро-

крилу кроз чедна усташица тек изговара поиску љупку реч!

Стоје једно поред другога као два суха дрвета, које је давно напустио блажени цвркнут птичица, што се весело пробијају крилима под светим сунцем; стоје ту као две мрке стене, сурване с гордих планинских врхова; стоје ту као два крста о које хоће да се распне пуста нихова ноћ; стоје ту као два искаљена пехара, што су злонили на хучним гозбама, док их махнито пијанство не ритну са златне трпезе; стоје ту као две скlopљене књиге, чија је мудрост остарила, које нико више не разуме; стоје ту као два утуњена угарка, који су немојни да своју утињалу светлост пробију кроз мрачну ноћ; стоје ту као два

старчеву узима руку и лагано одводи старца у мрачни собни кут, у коме побожно трепери кандилце, слично оку милога чеда које дединоме на нежноме плива кроз свежи ваздух,

ци из себе писмо живота; стоје ту као што ће стајти два последња дана људскога календара; пред којима је још само близки крај; ни сузе на свежој гробној хумци нису тако очајне као тај крај!...

И тада почине њихова вечерња молитва, нечујна и дуга: узвећене душе њихове блуде тада кроз мрачну ноћ. Пред престолом Свемогућега клече оне и распину се!

Свемогући! Смишуј се душама тим јадним!

ЗА СРБИЈУ

Обавештајни Биро у Солуну извештава све улагаче, да се од сада могу не-посредно упућивати новчане пошиљке за следећа места у Србији, у делу окупированом од Аустрије, с на-

и то једино због исхране, која би им била отежана, ако напусте логоре. Већином су заробљеници Аустријанци или Мађари.

У округу Амур било је у јануару, у Краснајачечка 1000 официра и 300 војника, у Спаску 2.600 војника, у Благовештенску пет стотина официра и 300 људи; у Николску 200 официра и 1000 људи.

Међу заробљеницима има 2000 немачких официра и мали број војника.

НЕМАЧКА БОЈАЗАН

Лондон. — Из Токија јављају »Дејли Хроникл«: На последњој седници јапанске скупштине доктор Такахама интервјује је председника министарства Терауки о питању интервенције у Сибиру, која сада овде живе, у потпуној толико времена. »Међутим влада никако не доноси одлуку. Утицај немачких већ продире у Сибир. Ново одлагање учиниће да изгубимо најбољи момент.

Влада мора предузети хитне мере.« — Терауки је одговорио, да влада није још донела дефинитивну одлуку о овоме, али да држава увек има толико моћи и снаге, те да се немора плашити немачког надирања на Исток.

НЕМЦИ У СИБИРУ

Лондон. — Јављају из Пекинга »Тајмс« да је следећи број немачких и аустријских заробљеника у Сибиру.

У Краснојарску 20.000; у околини Иркутска 9.000; у околини Удинска 10.000; у околини Чите 10.000. У ове последње две вароши 3.000 до 4.000 људи употребљено је на пољске радове. У Дурији има 1400; у Кабаровску 3200 официра и 1300 војника.

Зна се да заробљенике чувају добровољни чувари

у Париз. — Мајор Сиврије пише у »Матену«. У суботу и недељу битка се про-дужила са максимумом јачине у пределу Мондије.

Немачке трупе употребиле су сву снагу да избиду на висове који пресецју пут за Бретеј и Сен Жист ан Шосе. Наши војници у сјајном контранападу на бајонет на широком фронту, пре овога су заузели једну серију села положених у полукругу на два километра југозападно од Мондије.

Они су прво осигурали одбранбене тачке својих положаја које су доминирали над непријатељевим, противу којих су се одмах сломили непријатељеви јуриши. Непријатељеви губитци били су невероватно тешки. Док је офанзивни покрет био спречаван, ве-за са армијама енглеским била је не само одржана већ је појачана, користећи се боровитим пределима

ка, Сmederevo, Трстеник, Уб, Умка, Ушће, Ужице, Чачак, Шабац, Забреж. Списак поштанских станица за места у делу окупованом од Бугарске, тражен је и чим буде примљен, објавиће се.

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

Данило Крајиновић, бла-гајник покретне арт. радионице пошта 414 моли свакога онога, који би што знао о ниже именованим војницима да га извести, како би им могао послати карте, које су за њих из Србије стигле:

Николић Трифун и Петар, од Сиде Видларовић из М. М. Луга.

Павић Владимира, од сна-је Милојке из Селевца.

Петровић Љубомир, од Вукосаве из Београда.

Петровић Чулић Драго-мир, рекрут од мајке Кате из В. Плане.

НАРОД

БРОЈ 10 ЛЕНТА

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћу-ју се по погодби.

Редакција је у улици Колом-бо број 6.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Орландо је посетио италијански фронт и изјавио је, да је врло задовољан моралом италијанских трупа.

СТАЊЕ У ТУРСКОЈ

Берн. — »Фосиш Цај-тунг« публикује изјаве Ца-вид беја о ситуацији у Турској. »Ситуација у Турској — каже он — врло је кри-тична. Непријатељ држи је-дан део наших територија. Наша војска услед борби у Добруци, Галицији и на Дарданелима исцрпљена је потпуно. Ца-вид беј тражи милост за Турску за све жртве које је допринела у корист Аустрије и Бугар-ске.«

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — »Дописник »Тајмса« на западном фронту јавља, да су Немци одлучили да нападају северно од Араса и почели су же-стоким бомбардовањем загушљивим гасовима. Енглези су одговорили јаком ватром. Али при-премност наших топова и лоше време изме-нили су непријатељев програм.

Лондон. — Пуковник Репинтон пише у »Дејли Ме-љу«: Битка на западном фронту окренула се у нашу корист. Наше трупе заузеле су врло јаке позиције, резерве су недирните. Напад противу којих су се одмах сломили непријатељеви јуриши. Непријатељеви губитци били су невероватно тешки. Док је офанзивни покрет био спречаван, ве-за са армијама енглеским била је не само одржана већ је појачана, користећи се боровитим пределима

ка, Сmederevo, Трстеник, Уб, Умка, Ушће, Ужице, Чачак, Шабац, Забреж. Списак поштанских станица за места у делу окупованом од Бугарске, тражен је и чим буде примљен, објавиће се.

МЕСТА ПОД АУСТРИЈОМ

Александровац крушевачки, Аранђеловац, Београд, Богатић, Ваљево, Вел. Пла-на, Вел. Орашије, Вучитри, Гроцка, Гор. Милановац, Јагодина, Крупањ, Крагујевац, Каменица, Краљево, Колари (код Сmedereva), Крушевача, Лаковача, Лаза-ревац, Врњачка Бања, Љубовија, Митровица (Косовска), Младеновац, Мионица, Лозница, Сјеница, Слепак (код Крагујевца), Нови Пазар, Обреновац, Осипонација, Паланка, Пожега, Прибој, Пријепоље, Рача (Крагујевачка), Раља, Раш-

Гроба—Дом, који се спуштају од Мондидеа ка Аверу, а затим прелазе левом обалом исте реке.

Догађаји који се одигравају на енглеском фронту показују јасно да огорчени напади непријатељски око Мондидеа, немају за циљ један географски објекат, већ целокупну енглеску војску. Напад на Амијен представља само један простран маневар који се све више и више шири. Битка се није стицала на једног тренутка између Мондидеа и Ланса.

Берн.—Лудендорф је изјавио дописнику журнала »Аз Ешт«: Истини је да је наступање Немаца нашло на огромне тешкоте, због чак одбране непријатељске и рјавог терена.

КОНГРЕС У РИМУ

Рим.—На конгрес народа од Аустрије почишћених, који је јуче почeo своје седнице на Капитолу, југословенска се делегација састоји од ових чланова:

МЕМОАРИ КНЕЗА ЛИХНОВСКОГ ПОЈЕДИНОСТИ

Лихновски вели, да је у јулу 1914. било још све могуће, и ако је немачка дипломација до тада била почињила масу гречака, Нијемци били потребни су свезиши и рат. Простим уговорима могли смо да осигурамо и себе и друге, и да омогућимо себи такав економски разитак, какав само можемо пожелети. Да је Русија постала сигурица на западу, била би се окупила истоку, и без иаквe нашe интервенције дошло би било до енглеско-русског и јапанско-русског антагонизма. Могли смо дискутовати о ограничењу наоружања, а не би било више потребно да нас аустријске непријатности бацају у бригу.

Аустрија би без иаквог савеза била постала вазал Немачке; да то постигнемо није требало, да јој ми чимо ове сентименталне услуге, које су нас, кај крају крајева, увеле у рат за ослобођење и уништење Србије, и ако су немачки интереси захтевали противно.

Кад се Лихновски вратио у Берлин био је веома рјаво дочекан у министарству иностраних дела. Речено му је: »Да није дошло сада до рата, било би дошло 1916. године; али Русија би тада била спремна, а сада није, с тога, боље је сагаса.«

Говорећи о немачкој Белој књизи, Лихновски вели, да је нејотуна и празна, затим наставља:

»Најпре смо најовали Берхтхолда напади на Србију, и ако смо знали да тиме угрожавамо светски мир и доведимо у питање немачке интересе.«

Између 10. и 17. јула Га занов је изјавио, да Русија

Трумбић, Мештровић, Газари, Петровић, Стојановић, Сршкић, Тринајстић, Бањанин и Јамбринак.

Из Српске Народне Скупштине дошли су на конгрес ови посланици: Коста Стојановић, Настае Петровић, Аранђеловић, Борђевић, Цветковић, Атанацковић, Бајкић, Микић, Павловић, Пера Јовановић и Јоксимовић.

Конгресу присуствују снажни, француски и амерички представници. Америку заступа амбасадор Нелсон Неп.

Рим.—Италијанска штампа једнодушно приписује велику важност конгресу представника Аустријом почишћених народа. »Трибуна« пише: »Док је из Беча бачена рукавица државног империјализма, представници најодвратнијег уништења правде, састају се сви представници истих оних почишћених народа, да потпишу пакт за своју слободу, коју овеко вечава италијанска историјска градијација и национални италијански дух.«

Берн.—Лудендорф је изјавио дописнику журнала »Аз Ешт«: Истини је да је наступање Немаца нашло на огромне тешкоте, због чак одбране непријатељске и рјавог терена.

У РУМУНИЈИ

Цирих.—Јављају из Букурешта, да је први румунски корпус, отиштен кући, стигао на окупирани територију.

БЛО ПАША

Париз.—Смртна пресуда над Бло пашом одложена је на неодређено време, због значајних открића која је он учинио.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ФРАНЦУСКА И СРБИЈА

Пресбири саопштавају да је на прекјучерашњој скупштинској седници прочитан овај телеграм француског парламента:

Његовом Превасходству Господину Брачинцу Председнику Скупштине, У почетку своје седнице француска скупштина поздравила је једнодушним и дуготрајним пљескањем депешу српске Скупштине. Она ми је наложила да умолим Ваше Превасходство, да доставите члановима скупштине израз наше живе захвалности на овој великој манифестацији.

Заједно са српским народом непоколебљиво верујемо у дефинитивни триумф Правде—Дешанел.

Саопштење овог поздрава Скупштина је слушала и поздравила бурним пљескањем.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошних 24 сата непријатељ је избацио на варош 21 гранату и на периферију 308. Жртава нема. Оштећено и порушене 15 кућа.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Ноћу је непријатељ извео више локалних акција на више тачака. Развила се огорчена

борба око Гревена, који прелази из руке у руку. Око 3 сата Француске трупе једним контра нападом завладале су целим селом. Немци су претрпели пораз заједно са Кастелом. Нијесу били боље среће ни у пределу Сузи.

Северо источно од брда Рено француске

извиднице добиле су за

робљеника и заплениле

два митраљеза.

На левој обали Оазе и у пределу Канала беспрекидна артиљеријска борба. Северо источно од Ремса Французи су успјешно извршили прејад у немачке линије и добили заробљеника.

Обострана јака артиљеријска активност на левој обали Мезе, у шуми Апрмон и у Бевру, у области Флери.

23. сата.—На фронту северо од Мондидеа и у пределу канала Оазе арти

НОВАЦ ЗА СРБИЈУ

Обавештајни Биро извештава улагаче, да је сада у могућности, и да ће извештавати сваког улагача посебном нарочитом дописницима за пошиљке уплаћене код Бироа, почевши од јануара ове године, као и о томе кога су дана и по ком курсу обрачунате и експедоване из Женеве за Србију.

За пошиљке уплаћене у прошлој години, које су све експедоване за Србију, организане потврде долазе у великим бројима. Последњом поштом приспела је опет једна већа партија међу којима има потврда за пошиљке из месеца октобра, исте су већ објављене преко овдјелистова и Биро их издаје.

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

ИЗ КРАЈЕВА ПОД АУСТРИЈОМ

Алић Мил, инж. капетан, Алмузиновић Аврам, обвезник, Вукић Драг, санитетски капетан.

Вовес Јосиф, Војимировић Никола, писм., Вучковић В. Радоје.

Димитријевић Јован, чиновник, Демајо Јаков, Донић Веља, Дукањац Савко.

Живановић М. Милан, јаконом, Живановић В. Веља, Жујевић Алекса, Зујаловић Драгутин.

ИЗ КРАЈЕВА ПОД БУГАРИМА

Алексић Влада, Арсениј Милан и Петар.

Варјачић Милан, Војиновић Драгиша (3 пр.).

Глигоријевић Божа, Годубовић Милан.

Димић Душан, Димић А. Никола.

Ворћевић Коста, Ворћевић Крста.

Јовановић Димитрије (2).

Костић Павле.

Марковић Драг, Марковић Ђорђе, Марковић Мирко и Никола Мишић.

Насум Челебић, Николић Б., Никола, Николић Војислав (2).

Париз.—Јављају из Цириха, да је Немачки цар, пошто је дуго конферисао у главном стану, с Хинденбургом, Лудендорфом и грофом Хертлингом отпотовао на бојиште.

Цирих.—Немачки ли

стови објављују службена саопштења, којима се пре

тијају најстрожим казнама свима онима, који растварaju узномирајуће гласове у

погледу немачких губитака

за ове офанзиве.

Париз.—Период

прелазни и очекујући још траје. Последњи не

мачки напади, и ако

огорчени, имају карактер локални и потпуно

друкчији од офанзиве

из првих дана. Наставља се акција од локалног значаја.

Немци никаквог предузећа већих размера. Ипак су важни саудирана од стране Немаца. Она покажују упорну намеру непријатељеву да заузме

железничку пругу Клемон—Амјен.

Париз.—Јужно од

Соме савезници су по

бољали своје положаје

и утврдили се на вр

лојаким тачкама.

Париз.—Изгледа да ве

ликим диверзијама на бо

ном пољу у Пикардији, које

Немци врше на различитим секторима, непријатељ

жељи да прикује наш

резерве на овим секторима.

Заједно с овим, непријатељ

јавља преко своје штампе,

да има намеру, да нападне

некакав други сектор, а не

на Соми. Сви знаци пока

зују да непријатељ мисли

да отпочне понова крваву

борбу а то су знаци: до

од Армантиера до канала Ипр—Комин. Отпочеле су борбе на јужном делу овога фронта.

Јужно од Соме биле су синоћ локалне борбе на неколико тачака без икакве промене у ситуацији.

Доцније.—После бомбардовања непријатељ је јутрос отпочео нов, веома снажан напад про

тив наших положаја између Лис и Армантиера и канала Ипр-Комин.

На овом сектору биле су цео дан озбиљне борбе, а тако исто и на целом фронту где је јуче непријатељ нападао северно од канала Ла Бас.

Северно од Армантиера страшни налети непријатељских натерала

између Лис и Армантиера и канала Ипр-Комин. Највећа обострана артиљеријска акција целиог дана између Астико и Бренте. Њаше су батерије у средине воде највећи брзине борбене ватре у пределу Ђуди карие и северо западно од брда Грапа.

На Азији савезничке патроле су се са не

пријатељским и натералим у бегство, неколико је заробљеника пало у наше руке. Друга непријатељска одељења растерали смо на